

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029, jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst Zuid Limburg.

Vergaderdatum:	27 mei 2025	Registratienr:	385208
Portefeuillehouder:	Burgemeester E. Geurts	Steller:	F. Hendriks

Aan de Raad,

Voorstel:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening en het jaarverslag 2024 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna GR ODZL).
2. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de jaarrekening voor de gemeente Beekdaelen en het positieve saldo 2024 van € 73.786 te verwerken in de jaarrekening 2024 gemeente Beekdaelen;
3. In te stemmen met de begroting 2026 en met de meerjarenraming 2027-2029, GR ODZL
4. Vast te stellen de concept zienswijze brief;
5. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de begroting voor de gemeente Beekdaelen en deze voor 2025 te verwerken in de eerste bestuursrapportage 2025 gemeente Beekdaelen en voor 2027 tot en met 2029 in het meerjarenperspectief bij de kadernota 2026 gemeente Beekdaelen, te weten:
 - de tekortbijdrage 2026 met € 0 te verhogen;
 - de tekortbijdrage 2027 tot en met 2029 met € 30.137 te verhogen.

Inleiding:

In maart 2025 hebben we van de Omgevingsdienst Zuid Limburg de volgende stukken ontvangen:

1. De jaarstukken bestaande uit het jaarverslag 2024 en de voorlopige jaarrekening 2024, met het verzoek deze aan de Raad ter kennisname voor te leggen;
2. Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027 tot en met 2029 met het verzoek deze aan de Raad voor te leggen met de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze vóór 11 juni 2025.

Hierna worden de twee stukken (jaarstukken voor zover het betreft de voorlopige jaarrekening) afzonderlijk kort toegelicht.

Aan welke global goals draagt dit voorstel bij?

Global Goal 16 (zorgen voor effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen en voor responsieve, participatieve en representatieve besluitvorming, toegang tot informatie en bescherming van vrijheden).

De voorlopige jaarrekening 2024

De jaarrekening laat een positief resultaat zien van € 1.307.384 voor resultaatbestemming. Na aanwending van de bestemmingsreserves en de verhoging van het weerstandsvermogen is het te verdelen resultaat € 1.757.775.

Voorstel tot resultaatbestemming 2024	
Onverdeeld resultaat 2024	€ 1.307.384
Voorstel inzet reserves	
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.086
Bestemmingsreserve nieuwe NMA basistaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000
Voorstel vorming en groei reserves	
Verhoging weerstandsvermogen op basis van risico-inventarisatie	€ -159.695
Totaal te verdelen resultaat 2024	<u>€ 1.757.775</u>

Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting (-2,3%). Enerzijds zijn de kosten van salarissen en inhuur personeel € 0,1 miljoen hoger dan de begroting (0,7%). Anderzijds zijn de overige personele kosten € 0,4 miljoen lager dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten.

De totale baten zijn 0,9 miljoen hoger dan de begroting (+ 5,1%). Dit is enerzijds het gevolg van de volgende besluiten die het bestuur reeds heeft genomen in het kader van het naderende ravijnjaar.

- De laatste voorschotnota's zijn 25 % verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van €1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot;
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting.

Anderzijds zijn de overige baten € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Dit betreft vooral extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies en voor € 0,1 miljoen rentelasten.

Ingevolge artikel 30 van de GR wordt het positieve resultaat bestemd. Hierover heeft het algemeen bestuur op 2 april positief besloten.

Het positief resultaat bedraagt voor Beekdaelen € 73.786 dat dient te worden verwerkt in de jaarrekening.

De ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Algemeen.

Elke omgevingsdienst diende voor 1 april 2024 een plan van aanpak (hierna: PvA) in te dienen bij de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe de

dienst uiterlijk 1 april 2026 voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria. Op 28 maart 2024 is het PvA door het AB van de RUDZL vastgesteld en verstuurd aan de Staatssecretaris. Parallel hieraan is in 2023 door de Omgevingsdienst Nederland een visitatiebezoek uitgevoerd en is een visitatierapport gepresenteerd. Hierin zijn diverse aanbevelingen gedaan om het functioneren van de dienst te verbeteren. Op 28 maart 2024 is een verbeterplan door het AB van de RUDZL vastgesteld en verstuurd aan de Omgevingsdienst Nederland.

Het PvA en het verbeterplan overlappen elkaar deels maar vormen tezamen het totaalplan zodat per 1 april 2026 sprake is van een robuuste ODZL die voldoet aan alle Kritische Prestatie indicatoren en voorwaarden.

Om op basis van een zelfstandige omgevingsdienst te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria was een forse formatieve en financiële uitbreiding noodzakelijk. Dit werd zichtbaar in de vorige begroting.

Uw raad heeft een zienswijze ingediend tegen deze begroting.

Begrotingsmutaties.

In de Kaderbrief 2026 van de ODZL (30 januari 2025) is uw raad geïnformeerd dat de begroting 2026 in grote lijnen een voortzetting zal zijn van op de vastgestelde begroting 2025. Deze vorige begroting stond in het teken van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 verwacht de ODZL dit plan van aanpak af te ronden en de verbeteringen structureel te borgen in de organisatie. De ODZL verwacht in 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria en de taken op een adequate wijze te kunnen uitvoeren.

In deze begroting wordt een aantal ontwikkeling met noemenswaardige impact geschetst. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de wijze waarop de ODZL werkt en taken uitvoert. Aangegeven wordt dat deze ontwikkeling niet financieel worden vertaald vooralsnog. Bezien wordt eerst of de veranderingen in takenpakket binnen de financiële kader kunnen worden gerealiseerd.

Totale begroting 2026

In de onderstaande tabel volgen de wijzigingen die nu vertaald zijn in de totale begroting ODZL. In de begroting 2026 van de ODZL wordt dit verder toegelicht. De begroting komt in 2026 uit op € 22 miljoen.

Toename begrote kosten 2026 x € 1.000		
Loonindexatie cf CAO	€ 800	
		€ 800
Overige mutaties materiële posten	€ 200	
Uitbreiding 3fte maatwerk CO2 Chemelot	€ 400	
Verplichte IBP VTH innovatie & ontwikkeling	€ 200	
Ingroei fte bedrijfsvoering Robuustheid	€ 100	
Omzetting inhuur MBA's niet meer van toepassing 2026	€ -400	
		€ 500
Totaal mutaties tov gewijzigde begroting 2025	€ 1.300	€ 1.300

De autonome stijging (loonindex) bedraagt € 800.000,-.

De toename van de overige posten bedragen per saldo 0,6%, dit is lager dan de indexatie van 2,2% die in de septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor materiële overheidsconsumptie voor 2026 is vermeld.

Bijdrage gemeente Beekdaelen

De meerkosten bedragen voor de gemeente € 811.379 - € 781.242 = € 30.137.

Daarvan kan een bedrag van € 18.546 worden bekostigd door inzet van de stelpost die in de gemeentebegroting is opgenomen voor loon- en prijsstijgingen. Het netto effect voor de gemeentebegroting bedraagt daarmee € 30.137 - € 18.546 = € 11.591.

De financiële effecten van de begroting 2026 met meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg zullen worden meegenomen in het meerjarenperspectief bij de kadernota 2026 van de gemeente Beekdaelen.

Reactie op zienswijze bij begroting 2025.

In de conceptbegroting 2026 (pagina 28 inzake “ravijnjaar”) en in een brief van 30 januari 2026 is de ODZL ingegaan op de mogelijkheid om de gevraagde besparingen te kunnen realiseren in het kader van de begroting 2026. Dit naar aanleiding van uw zienswijze op de begroting 2025.

De ODZL geeft het volgende aan.

De begroting 2025 voldoet aan de minimumnorm om per 1 april 2026 robuust te zijn. Robuustheidscriteria worden door het verantwoordelijke ministerie van I&W niet aangepast (naar beneden bijgesteld). De minimale ondergrens bedraagt € 16,5 miljoen voor basistaken. Dit bedrag wordt behaald als de plannen voor het vergroten van robuustheid volgens planning worden uitgevoerd. Analyse van de positieve resultaten van de afgelopen jaren toont ook aan dat er geen blijvende ruimte in de begroting is. Structurele verlaging van de begroting is om die reden niet mogelijk, zonder dat de verplichte taken in gevaar komen. Aangegeven wordt dat de dagelijkse werkprocessen geoptimaliseerd (bv. elimineren overbodige processtappen) worden om met dezelfde middelen een hogere kwaliteit (milieuwinst) te realiseren. Gesprekken over benodigde extra budgetten worden gecontinueerd.

Het eerder aangevoerde argument in 2025 om de fusie met de OD Noord Limburg te onderzoeken is niet meer actueel.

Er is wederom een overschot op de jaarrekening. In het Algemeen Bestuur van de ODZL kan nog eens door de vertegenwoordiger van de gemeente erop worden gewezen dat hier kritisch naar gekeken moet worden.

Er is inmiddels gestart met de invulling van vacatures volgens ingroei om zodoende te voldoen aan de robuustheidscriteria.

De realisatiecijfers over 2024 bieden de mogelijkheid van een incidentele uitkering aan de deelnemers (zie hiervoor). Door onder uitputting van kosten resp. extra subsidiebaton is de laatste voorschotnota van de ODZL aan de gemeenten al met € 1 miljoen verlaagd.

Dit totale bedrag van bijna 3 miljoen euro komt overeen met een besparing van 5 % per jaar, gedurende 3 jaar, wordt door de ODZL aangegeven.

De ODZL doet daarbij overigens de suggestie aan gemeenten om het bedrag dat zij ontvangen opzij te zetten in een te vormen “reserve ravijnjaar”.

Argumenten.

4.1. In afstemming met andere gemeenten van Parkstad Limburg is het nodig om voor alle GR's, net als in 2024, een zienswijze in te dienen, zo ook voor de GR ODZL.

Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor wordt ook Beekdaelen gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen. De gemeenschappelijke regelingen zijn in de afgelopen periode gevraagd om, gelet op de knellende financiële kaders, als “verlengd lokaal bestuur” hun verantwoordelijkheid hierin te nemen.

De gemeenteraad heeft in de zienswijzebrieven ten aanzien van de ontwerpbegrotingen 2025 van alle gemeenschappelijke regelingen een passage gewijd aan dit uitgangspunt. Ook in dit jaar wordt voorgesteld om door middel van zienswijzebrieven ten aanzien van de begrotingen 2026 nogmaals te vragen om te blijven zoeken naar mogelijkheden om noodzakelijke bezuinigingen in de bedrijfsvoering van hun organisatie door te voeren.

Deze zienswijze (formulering) is in overleg met de overige Parkstad-gemeenten (vanuit de samenwerking “Samen Grip op Verbonden Partijen Parkstad”) tot stand gekomen.

Kanttekeningen en risico's.

Het indienen van een zienswijze met betrekking tot de jaarstukken 2024 is niet mogelijk. Deze stukken worden ter kennisname aangeboden. De jaarstukken komen in de Algemene Vergadering van 2 april 2025 aan de orde resp. zijn inmiddels daar aan de orde gekomen.

Vervolgtraject en verantwoording.

Agendering van dit voorstel is voorzien voor de commissievergadering van 14 of 15 mei 2025 en de raadsvergadering van 27 mei. Dit betekent dat het Dagelijks Bestuur kort na 27 mei 2025 van het raadsbesluit in kennis kan worden gesteld.

Het Dagelijks Bestuur voegt de eventuele zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden. De zienswijzen van de raden komt aan de orde in het Dagelijks Bestuur van 11 juni 2025. Het Algemeen Bestuur van de ODZL behandelt de ontwerpbegroting 2026 op 2 juli 2024.

Communicatie.

Na de raadsvergadering wordt de ODZL geïnformeerd over de beraadslagingen van de gemeenteraad.

Bijlagen.

Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 ODZL;
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029;
Bijlage 3: Jaarstukken incl. de Jaarrekening 2024 ODZL ;
Bijlage 4: Aanbiedingsbrief voorlopige jaarrekening 2024;
Bijlage 5: Concept raadsbesluit;
Bijlage 6: Concept zienswijze brief.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine

Dhr. ing. E. Geurts